

AAN Autoriteit Consument & Markt

 CLASSIFICATIE C1 - Publieke Informatie
 DATUM 30 september 2021
 REFERENTIE REG-N-21-051
 VAN ██████████

ONDERWERP Toelichting Tarievenvoorstel TenneT TSO B.V. 2022

Het tarievenvoorstel voor het jaar 2022 (hierna TAR 2022) van TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) is gebaseerd op het Methodebesluit transporttaken TenneT 2022-2026, het Methodebesluit systeemtaken TenneT 2022-2026 (beiden op 20 september 2021 door de ACM vastgesteld) en het x-factor besluit TenneT 2022-2026 transport (door de ACM vastgesteld op 20 september 2021). Deze notitie bevat een toelichting op TAR 2022. Aan het eind van de notitie wordt aandacht besteed aan de tariefontwikkeling vanaf 2023 omdat TenneT tariefstijgingen voorziet.

1. Vergelijking voorgestelde tarieven 2022 met tarieven 2021

Analyse 2022 vs. 2021		2022	2021	%
Afneemers EHS (220-380 kV)				
Vastrecht transportdienst per jaar		12.478,96	12.478,96	0,0%
kW gecontracteerd per jaar		11,45	14,80	-22,6%
kW max per maand		1,24	1,50	-17,3%
Afneemers EHS (220-380 kV) maximaal 600 uur per jaar				
Vastrecht transportdienst per jaar		12.478,96	12.478,96	0,0%
kW gecontracteerd per jaar		5,72	7,38	-22,5%
kW max per week		0,43	0,52	-17,3%
Afneemers HS (110-150 kV)				
Vastrecht transportdienst per jaar		2.760,00	2.760,00	0,0%
kW gecontracteerd per jaar		23,70	24,80	-4,4%
kW max per maand		2,43	2,42	0,4%
Afneemers HS (110-150 kV) maximaal 600 uur per jaar				
Vastrecht transportdienst per jaar		2.760,00	2.760,00	0,0%
kW gecontracteerd per jaar		11,85	12,38	-4,3%
kW max per week		0,84	0,84	0,0%

EHS-tarieven

De EHS-tarieven voor het jaar 2022 dalen met 17% tot 23% ten opzichte van de tarieven voor 2021. De voornaamste reden is dat de toegestane inkomsten EHS 2022 ten opzichte van 2021 zijn gedaald met 22%. Hoofdoorzaken van deze daling zijn:

- Lagere nacalculatie inkoopkosten energie & vermogen dan in 2021.
- Lager budget systeemtaken mede vanwege een hoger saldo onbalans dat wordt teruggegeven in de tarieven.
- In 2021 was nog sprake van een verrekening van doorgeschoven inkomsten ten behoeve van een stabiel tariefverloop uit 2020. Hier is in 2022 geen sprake meer van.

Daarnaast wordt deze daling met name beperkt door:

- Hogere x-factor omzet als gevolg van nieuwe reguleringsperiode;
- Op grond van artikel 42a lid 3 van de Elektriciteitswet brengt de netbeheerder van het net op zee de inkomsten voor fase II van het Net op Zee in rekening bij de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet aangezien hiervoor geen subsidie is verstrekt.

HS-tarieven

De HS-tarieven voor het jaar 2022 dalen met 4% tot 0% ten opzichte van de tarieven voor 2021. Dit is met name het gevolg van de doorcascadering van de gedaalde EHS-kosten naar het HS-netvlak in combinatie met een stijging van de toegestane inkomsten HS. Hoofdoorzaken voor de stijging van de toegestane inkomsten zijn:

- Hogere x-factor omzet als gevolg van nieuwe reguleringsperiode.
- Hogere nacalculatie omzetregulering 2020 ten opzichte van 2019 als gevolg van volumeverschillen.

Voor de tariefdrager kW gecontracteerd is sprake van een daling van het tarief, voor de tariefdrager kW_{max} is sprake van een stijging van het tarief. Deze tegengestelde ontwikkelingen worden verklaard door een sterkere afname van de volumina voor de tariefdrager kW_{max}.

2. Vergoeding RCR-investeringen

Voor projecten die vallen onder de Rijkscoördinatieregeling ('RCR-projecten') geeft TenneT een schatting op van de vermogenskosten tijdens de constructiefase. Tevens volgt na oplevering van het project een volledige vergoeding van zowel de kapitaalkosten (afschrijvingen en vermogenskosten) als de operationele kosten (algemene kosten en kosten energie en vermogen). Alle projecten die tot en met 2020 in gebruik zijn genomen worden met ingang van 2022 vergoed via de GAW en maken derhalve niet langer deel uit van de T-0 omzet.

Gedurende 2021 is één RCR-project in gebruik genomen: Windpark Friesland (met zowel onderdelen in het EHS als het HS net). De vermogenskostenvergoedingen van de RCR-projecten (vóór ingebruikname) dalen licht door de lagere gemiddelde onderhandenwerk (OHW)-balans van de resterende RCR-projecten in aanbouw. De totale kosten van de RCR-projecten (na ingebruikname) laten een significante daling zien als gevolg van de overgang naar de GAW met ingang van 2022.

De schatting die is opgenomen in het TAR 2022 voor beide posten tezamen bedraagt circa EUR 33 miljoen.

3. Vergoeding verkabelingsprojecten

TenneT heeft op basis van artikel 22a van de Elektriciteitswet recht op een vergoeding voor verkabelingsprojecten. In het tarievenvoorstel is de nacalculatie 2020 opgenomen van de investeringen Maastricht en Apeldoorn. Het gaat om een investeringsbedrag van in totaal circa EUR 13 miljoen. TenneT heeft hierbij de netto-investeringskosten in beschouwing genomen (kosten exclusief de eigen bijdrage van de verzoeker van het verkabelingstraject). Daarnaast zijn onderzoekskosten van in totaal EUR 0,5 miljoen verantwoord voor verkabelingsprojecten die geen doorgang vinden. Ook dit betreffen netto-kosten (kosten exclusief de eigen bijdrage van de verzoeker van het verkabelings traject).

4. Inzet veilinggelden

De veilinggelden betreffen de opbrengsten die verband houden met de veiling van (schaarse) capaciteit op de buitenlandverbindingen. Dit betreft verbindingen tussen Nederland en respectievelijk België, Duitsland, Noorwegen en Denemarken. In het verleden werden deze inkomsten apart beheerd om toekomstige investeringen in de uitbreiding van grenscapaciteit te financieren. De ACM en TenneT zijn in 2015 overeengekomen dat de investeringskosten van toekomstige projecten in de uitbreiding van grenscapaciteit, zoals Doetinchem-Wesel en de COBRA-kabel (Nederland-Denemarken), worden opgenomen in de tarieven.

Daarnaast hebben de ACM en TenneT afgesproken dat bestaande en toekomstige veilinggelden, na aftrek van de kosten die daarmee verband houden, in aanmerking komen voor teruggave in de tarieven.

Vanwege het volatiele karakter van de veilinggelden is besloten om de gelden gefaseerd aan te wenden voor teruggave in de tarieven, dit ter voorkoming van sterke tariefschommelingen. TenneT en ACM hebben deze afspraken geformaliseerd in de bevoegdhedenovereenkomst met kenmerk ACM/DE/2015/206388_OV en het addendum bij deze bevoegdhedenovereenkomst met kenmerk ACM/UIT/523020.

Toepassing van de afgesproken systematiek resulteert in een bedrag van circa EUR 116 miljoen dat in 2022 wordt ingezet om de tarieven te verlagen. TenneT merkt hierbij op dat de hoeveelheid beschikbare veilinggelden naar verwachting snel afneemt en dat in 2023 minder, of mogelijk zelfs geen veilinggelden beschikbaar zullen zijn voor teruggave in de tarieven. In dit kader verwijst TenneT ook naar paragraaf 10 van deze toelichting.

5. Prognose aansluitdienst

De prognose voor de aansluitdienst 2022 is gebaseerd op de gerealiseerde opbrengsten van het jaar 2020.

6. Prognose inkoopkosten naastgelegen netten

De prognose voor inkoopkosten naastgelegen netten 2022 is door de ACM vastgesteld. Deze is gebaseerd op de gemiddelde realisatie in de jaren 2018, 2019 en 2020 gecorrigeerd voor inflatie.

7. Prognose InterTSO Compensation

De InterTSO Compensation (ITC) kan zowel een kostenpost zijn als een opbrengst. In de afgelopen jaren is de post omgeslagen van een kostenpost naar een opbrengst. De prognose voor ITC is gebaseerd op de gemiddelde realisatie in de jaren 2018, 2019 en 2020 gecorrigeerd voor inflatie.

8. Rekenvolumina

TenneT heeft een schatting opgenomen voor volumina 2022. De schatting is gebaseerd op de gerealiseerde volumina 2020. Hierbij merkt TenneT op dat per 1 januari 2014 de Elektriciteitswet 1998 is gewijzigd en de volumecorrectiefactor (VCF) van kracht is geworden. De VCF geeft de energie-intensieve industrie met een bepaald afnameprofiel recht op een volumecorrectie, waardoor de in rekening te brengen kosten voor de transport- en systeemdiensten voor deze afnemers lager uitvallen. De gerealiseerde volumina 2020 bestaan derhalve uit de bruto gemeten volumina met daarop in mindering gebracht de VCF volumes.

Voor het bepalen van de rekenvolumina voor de reguleringsperiode 2022-2026 baseert de ACM zich op de gerealiseerde volumina van het meest recente jaar waarover data beschikbaar zijn, dit is het jaar 2020.

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de gecorrigeerde volumes:

VCF 2020		Volumes Bruto	Volumes VCF	Volumes TAR (Bruto +/- VCF)
Afneemers EHS (220-380 kV)				
	Vastrecht transportdienst per jaar			0
	kW gecontracteerd per jaar	1.381.805	203.515	1.178.290
	kW max per maand	12.706.332	1.892.758	10.813.574
Afneemers HS (110-150 kV)				
	Vastrecht transportdienst per jaar			0
	kW gecontracteerd per jaar	15.865.201	1.164.134	14.701.067
	kW max per maand	156.605.247	12.566.409	144.038.838

De totale waarde van de VCF bedraagt in 2020 circa EUR 61 miljoen.

9. Vergoeding inkomsten Net op Zee

TenneT is per 5 september 2016 aangewezen als de Netbeheerder op Zee. Dit betekent dat TenneT verantwoordelijk is voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van het Net op Zee. ACM heeft door middel van het Methodebesluit van de Netbeheerder op Zee de inkomsten van TenneT voor de periode 2022-2026 vastgesteld.

TenneT heeft de wettelijke taak om het Net op Zee uit te leggen overeenkomstig het Ontwikkelkader windenergie op zee. De projecten binnen het ontwikkelkader zijn op dit moment opgesplitst in twee fases. Onder fase I vallen alle projecten die tot en met 2023 opgeleverd worden (kavels Borssele I t/m IV, Hollandse Kust I t/m V). Projecten die na 2023 worden opgeleverd vallen onder fase II.

Het Ministerie van Economische Zaken verstrekt een subsidie in overeenstemming met artikel 77g van de E-wet, die de toegestane tariefinkomsten van het Net op Zee fase I zal bekostigen. Dit betekent concreet voor het jaar 2022 dat TenneT verwacht dat de subsidie gelijk is aan de inkomsten van het Net op Zee van fase I en er derhalve geen inkomsten conform artikel 42a, derde lid, van de E-wet moeten worden toegevoegd aan de tariefinkomsten van de landelijke netbeheerder.

Voor de projecten die betrekking hebben op het Net op zee fase II heeft het Ministerie van Economische Zaken geen besluit genomen om de inkomsten op gelijksoortige manier aan TenneT te vergoeden. Bij het tarievenvoorstel van 2021 heeft TenneT reeds aangegeven dat zij deze inkomsten in het tarievenvoorstel 2022 zou verwerken overeenkomstig artikel 42a, derde lid van de E-wet. Derhalve voegt TenneT de inkomsten voor het Net op Zee fase II toe aan TAR 2022, het gaat hierbij om een bedrag van EUR 44 miljoen tot en met 2022.

10. Tariefontwikkeling na 2022

In TAR 2022 dalen de tarieven gemiddeld sterk (EHS) of licht (HS) in het voorstel. TenneT verwacht echter dat de tarieven met ingang van 2023 wederom een sterke stijging zullen laten zien. Deze verwachting baseert TenneT met name op de forse toename van inkoopkosten energie en vermogen in 2021, deze hogere kosten worden nagecalculeerd in de tarieven van 2023. Voorts is sprake van een afnemende beschikbaarheid van veilinggelden voor teruggave in de tarieven. Overeenkomstig de bevoegdhedenovereenkomst met kenmerk ACM/DE/2015/206388_OV en het addendum bij deze bevoegdhedenovereenkomst met kenmerk ACM/UIT/523020 heeft TenneT in TAR 2022 nog EUR 116 miljoen ingezet voor teruggave in de tarieven. Mogelijk zullen er reeds in 2023 geen veilinggelden meer beschikbaar zijn voor teruggave in de tarieven. De redispatchkosten voor kritieke netelementen zijn in 2021 sterk toegenomen. Deze redispatchkosten worden uit de veilinggelden gedekt omdat ze bijdragen aan het garanderen van de toegewezen grensoverschrijdende capaciteit en mogen daarom op basis van artikel 19, tweede lid, van de Elektriciteitsverordening gedekt worden met congestie-ontvangsten. Als gevolg van het mogelijk niet meer beschikbaar zijn van veilinggelden voor teruggave in de tarieven zouden de tarieven in 2023 kunnen stijgen met meerdere tientallen procenten ten opzichte van het huidige TAR 2022.

Voor een meer gelijkmatig tariefverloop zou ervoor gekozen kunnen worden om de inzet van veilinggelden voor het jaar 2022 te beperken. Indien ACM overweegt dat teruggave van de veilinggelden anders moet worden verwerkt bij de tarieven 2022 dan zal TenneT een gewijzigd tarievenvoorstel indienen.